

Równanie Lagrange'a II rodzaju

Przypomnijmy co to jest siła uogólniona: $Q_l = \left[\sum_{i=1}^n \bar{F}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_l} \right]$

Wychodzimy z ogólnego równania dynamiki

$$\sum_{i=1}^n (-m_i \ddot{\bar{r}}_i + \bar{F}_i) \delta \bar{r}_i = 0$$

N – liczba stopni swobody

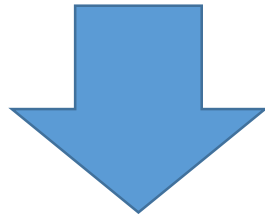
siła bezwładności

$$-\sum_{i=1}^n (-m_i \ddot{\bar{r}}_i) \delta \bar{r}_i = \sum_{i=1}^n \bar{F}_i \delta \bar{r}_i$$
$$\bar{Q} \delta \bar{q} = \sum_{m=1}^N Q_m dq_m$$
$$\sum_{i=1}^n (-m_i \ddot{\bar{r}}_i) \delta \bar{r}_i = \bar{B} d\bar{q} = \sum_{m=1}^N B_m dq_m$$

ale $\delta \bar{r}_i = \sum_{m=1}^N \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} dq_m$

$$\sum_{i=1}^n \left[(-m_i \ddot{\bar{r}}_i) \sum_{m=1}^N \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} dq_m \right] = \sum_{m=1}^N B_m dq_m$$

$$\sum_{m=1}^N \left[\sum_{i=1}^n \left(-m_i \ddot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) \right] dq_m = \sum_{m=1}^N B_m dq_m$$

$$B_m = \sum_{i=1}^n \left(-m_i \ddot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = ?$$

Sprawdźmy to od drugiej strony

$$\frac{d}{dt} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = \sum_{i=1}^n m_i \ddot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} + \sum_{i=1}^n m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = \sum_{i=1}^n m_i \ddot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} + \sum_{i=1}^n m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{\partial \dot{\bar{r}}_i}{\partial q_m}$$

① ② ③

$$\textcircled{2} = \textcircled{1} - \textcircled{3} = \frac{d}{dt} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) - \sum_{i=1}^n m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{\partial \dot{\bar{r}}_i}{\partial q_m} = \frac{d}{dt} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) - \sum_{i=1}^n \frac{\partial}{\partial q_m} \left(m_i \dot{\bar{r}}_i \frac{\dot{\bar{r}}_i}{2} \right)$$

$$d(v^2) = 2v dv$$
$$\frac{1}{2} d(v^2) = v dv$$

$$\textcircled{2} = \textcircled{1} - \textcircled{3} = \frac{d}{dt} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{r}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) - \sum_{i=1}^n \frac{\partial}{\partial q_m} \left(m_i \dot{r}_i \frac{\dot{r}_i}{2} \right)$$

Zakładamy, że

$$\frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} = \frac{\partial \dot{r}_i}{\partial \dot{q}_m}$$

$$B_m = \sum_{i=1}^n \left(-m_i \ddot{r}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = -\textcircled{2} = \sum_{i=1}^n \frac{\partial}{\partial q_m} \left(m_i \dot{r}_i \frac{\dot{r}_i}{2} \right) - \frac{d}{dt} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{r}_i \frac{\partial \dot{r}_i}{\partial \dot{q}_m} \right)$$

Podobnie jak ostatnio

$$B_m = \sum_{i=1}^n \left(-m_i \ddot{r}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = \sum_{i=1}^n \frac{\partial}{\partial q_m} \left(m_i \dot{r}_i \frac{\dot{r}_i}{2} \right) - \frac{d}{dt} \left(\sum_{i=1}^n \frac{\partial}{\partial \dot{q}_m} \left(m_i \dot{r}_i \frac{\dot{r}_i}{2} \right) \right)$$

$$B_m = \sum_{i=1}^n \left(-m_i \ddot{r}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = \frac{\partial}{\partial q_m} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{r}_i \frac{\dot{r}_i}{2} \right) - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial}{\partial \dot{q}_m} \left(\sum_{i=1}^n m_i \dot{r}_i \frac{\dot{r}_i}{2} \right) \right)$$

$$\frac{1}{2} \sum_{i=1}^n m_i (\dot{\bar{r}}_i)^2 = E_k$$

$$B_m = \sum_{i=1}^n \left(-m_i \ddot{\bar{r}}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_m} \right) = \frac{\partial E_k}{\partial q_m} - \frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_m} \right)$$

$$-\sum_{m=1}^N B_m dq_m = \sum_{m=1}^N Q_m dq_m$$

$$\sum_{m=1}^N (B_m + Q_m) dq_m = 0$$

Musi być prawdziwe dla dowolnego dq_m

$$B_m + Q_m = 0 \quad \longrightarrow \quad -B_m = Q_m$$

Równanie Lagrange'a II rodzaju:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_m} \right) - \frac{\partial E_k}{\partial q_m} = Q_m \quad (m=1,2,\dots,N)$$

Równanie Lagrange'a II rodzaju

różne formy równania:

najogólniejsza
$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_l} \right) - \frac{\partial E_k}{\partial q_l} = Q_l \quad \text{gdzie}$$

E_k - energia kinetyczna układu

q_l - wsp. uogólniona

\dot{q}_l - prędkość uogólniona

$$Q_l = \left[\sum_{i=1}^n \bar{F}_i \frac{\partial \bar{r}_i}{\partial q_l} \right] \quad \text{siła uogólniona}$$

jeśli są siły potencjalne można wyciągnąć je z prawej strony i dać po lewej jako energię potencjalną

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_l} \right) - \frac{\partial E_k}{\partial q_l} + \frac{\partial E_p}{\partial q_l} = Q_l \quad Q_l - \text{wtedy tutaj tylko siły niepotencjalne}$$

jeśli nie ma sił niepotencjalnych (dyssypacyjnych, rozpraszających energie) wtedy:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_l} \right) - \frac{\partial E_k}{\partial q_l} + \frac{\partial E_p}{\partial q_l} = 0$$

Równanie Lagrange'a II rodzaju

funkcja Lagrange'a $L = E_k - E_p$

wiedząc, że E_p zależy tylko od położenia to $\frac{\partial E_p}{\partial \dot{q}_l} = 0$ więc możemy zapisać

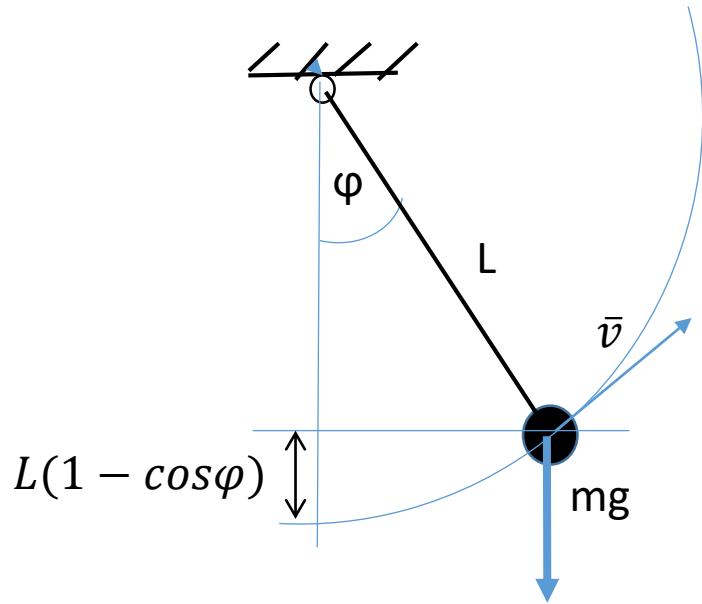
$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_l} - \frac{\partial E_p}{\partial \dot{q}_l} \right) - \left(\frac{\partial E_k}{\partial q_l} - \frac{\partial E_p}{\partial q_l} \right) = Q_l$$

czyli

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial L}{\partial \dot{q}_l} \right) - \left(\frac{\partial L}{\partial q_l} \right) = Q_l \quad l = 1, \dots, N \quad \text{liczba wsp. uogólnionych}$$

gdzie $L = E_k - E_p$

Wahadło matematyczne

$$E_k = \frac{mv^2}{2} \quad v = \dot{\varphi}L$$

$$E_k = \frac{mv^2}{2} = \frac{1}{2}mL^2\dot{\varphi}^2$$

dla $\varphi = 0 \quad E_p = 0$

$$E_p = mgL(1 - \cos\varphi)$$

Układ ma jeden stopień swobody

brak rozpraszania energii, siły tylko potencjalne:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{\partial E_k}{\partial \dot{q}_l} \right) - \frac{\partial E_k}{\partial q_l} + \frac{\partial E_p}{\partial q_l} = 0$$

obieramy wsp. uogólnioną $q = \varphi$